

Đề bài

Kết thúc bản Tuyên ngôn Độc lập, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trình trọng tuyên bố rằng: Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do, độc lập. Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy. Dựa trên những hiểu biết về tác phẩm Tuyên ngôn Độc lập, anh chị hãy phân tích đoạn văn trên để làm sáng tỏ những tư tưởng lớn của Người.

Bài làm

Cách mạng tháng Tám thành công. Ngày 2-9-1945, tại quảng trường Ba Đình, trước hơn nửa triệu đồng bào, Chủ tịch Hồ Chí Minh thay mặt Chính phủ Lâm thời đọc bản *Tuyên ngôn Độc lập*. Áng văn này mang ý nghĩa lịch sử vô cùng trọng đại: tuyên bố thủ tiêu vĩnh viễn chế độ thực dân – phong kiến trên đất nước ta, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, mở ra một kỷ nguyên độc lập, tự do của dân tộc.

Kết thúc bản *Tuyên ngôn Độc lập*, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trình trọng tuyên bố: *Nước Việt Nam có quyền được hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do, độc lập. Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy.*

Một lời tuyên bố danh thép và hùng hồn, đã kết tinh một cách sáng ngời những nội dung cơ bản của *Tuyên ngôn Độc lập*.

Trước hết Hồ Chủ tịch khẳng định *Nước Việt Nam có quyền được hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do, độc lập* vì đó là điều phù hợp với đạo lý và pháp lý. Đất nước và con người Việt Nam cũng như tất cả mọi quốc gia, mọi dân tộc và mọi người *đều sinh ra có quyền bình đẳng (...) có quyền được sống, quyền được tự do, và quyền mưu cầu hạnh phúc* (*Tuyên ngôn Độc lập* năm 1776 của nước Mỹ). *Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do và độc lập bởi lẽ người ta sinh ra tự do và bình đẳng về quyền lợi, và phải luôn luôn được tự do và bình đẳng về quyền lợi* (*Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền* của Cách mạng Pháp năm 1791).

Từ nhân quyền, Hồ Chí Minh đã *suy rộng ra*, nói đến quyền quyết của mọi dân tộc: *Tất cả các dân tộc trên thế giới đều sinh ra bình đẳng, dân tộc nào cũng có quyền sống, quyền sung sướng và quyền tự do*. Lẽ phải ấy không ai chối cãi được và vô cùng thiêng liêng. Sau hơn 80 năm bị thực dân Pháp thống trị, lời tuyên bố *Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do và độc lập* biểu lộ niềm tự hào dân tộc và khát vọng độc lập, tự do của đất nước và con người Việt Nam.

Cách mạng tháng Tám thành công, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời, *và sự thật đã thành một nước tự do, độc lập*. Đó là một thực tế lịch sử không ai chối cãi được. Hồ Chí Minh đã vạch trần những tội ác dã man về chính trị, kinh tế của thực dân Pháp đối với dân tộc ta suốt 80 năm trời. Chúng áp bức, bóc lột nhân dân ta đến tận xương tủy *khiến cho ta nghèo nàn, thiếu thốn, nước ta xơ xác, tiêu điều*. Thực dân Pháp đã tước đoạt tự do, dim nhân dân ta vào máu và nước mắt trong đêm trường nô lệ: *chúng*

lập ra nhà tù nhiều hơn trường học. Chúng thẳng tay chém giết những người yêu nước thương nòi của ta. Chúng tắm các cuộc khởi nghĩa của ta trong những bể máu... Thực dân Pháp chỉ trong vòng 5 năm đã gây ra nạn đói năm Ất Dậu (1945) làm cho hơn hai triệu đồng bào ta bị chết đói. Trước khi thua chạy (9-3-1945), thực dân Pháp còn *nhãn tâm giết nốt số đông tù chính trị ở Yên Bái, Cao Bằng.*

Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do và độc lập. Đó là lẽ phải, là sự thật không ai chối cãi được. Cách mạng tháng Tám bùng nổ và thắng lợi, dân tộc ta đã lấy lại nước Việt Nam từ tay Nhật, chứ không phải từ tay Pháp. Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời khi ba kẻ thù bị lật đổ, nhưng đều bị thất bại Pháp chạy, Nhật hàng, vua Bảo Đại thoái vị. Độc lập tự do là thành quả đấu tranh và cách mạng bền bỉ, gan góc lâu dài của dân tộc ta:

Một dân tộc đã gan góc chống lại ách nô lệ của Pháp hơn 80 năm nay, một dân tộc đã gan góc đứng về phe Đồng minh chống phát xít mấy năm nay, dân tộc đó phải được tự do! Dân tộc đó phải được độc lập!

Nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời là một sự thật lịch sử, nên Hồ Chủ tịch mới tuyên bố một cách đanh thép và hùng hồn: *Tuyên bố thoát ly hẳn quan hệ thực dân với Pháp, xóa bỏ hết những hiệp ước mà Pháp đã ký về nước Việt Nam, xóa bỏ tất cả mọi đặc quyền của Pháp trên đất nước Việt Nam.*

Độc lập tự do là khát vọng, là ý chí của đất nước và con người Việt Nam, của dân tộc Việt Nam. Lời tuyên bố vang lên như một lời thề thiêng liêng làm chấn động lòng người: *Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả lực lượng, tinh mạng và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy.*

Cụm từ *Toàn thể dân tộc Việt Nam* nói lên sức mạnh đại đoàn kết, triệu triệu con người Việt Nam kết thành một khối mà không có một kẻ thù bạo tàn nào có thể khuất phục được! *Tự do hay là chết, dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải giành lại nền độc lập.* Quyết tâm ấy được Hồ Chủ tịch tuyên bố đanh thép hùng hồn. Triệu triệu con người Việt Nam *quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy.*

Lời tuyên bố của Hồ Chủ tịch là lời cảnh cáo nghiêm khắc đối với thực dân Pháp đang âm mưu tái chiếm Việt Nam một lần nữa, đồng thời kêu gọi toàn thể dân tộc Việt Nam sẵn sàng chiến đấu hy sinh cho độc lập, tự do của Tổ quốc. Ba mươi năm kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ của nhân dân ta được thể hiện một cách hùng hồn lời tuyên bố mạnh mẽ ấy. Đó là khát vọng, là ý chí sắt đá về độc lập tự do của dân tộc ta, của nhân dân ta. Một

lần nữa, Người lại tuyên bố: *Chúng ta thà hi sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ (Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến 19-12-1946).*

Hơn nửa thế kỷ đã trôi qua, kể từ ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc *Tuyên ngôn Độc lập*: Những chặng đường lịch sử vẻ vang của dân tộc ta đã trải qua rất đáng tự hào: Cách mạng tháng Tám thành công – chiến thắng Điện Biên Phủ oai hùng – Chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng – Non sông liền một dải, Bắc Nam sum họp một nhà...

Tuyên ngôn Độc lập xứng đáng là một áng thiên cổ hùng văn. Nó đã kế tục truyền thống vinh quang của *Nam quốc sơn hà* của *Bình Ngô đại cáo*. Nó là lời non nước cao cả và thiêng liêng, thể hiện sâu sắc tư tưởng vĩ đại: *Không có gì quý hơn độc lập tự do, biểu lộ ý chí và sức mạnh Việt Nam.*

Đọc đoạn văn cuối của bản *Tuyên ngôn Độc lập*, chúng ta càng thấm thía tự hào về độc lập, tự do mà dân tộc ta đã giành được bằng xương máu của bao thế hệ, của bao anh hùng liệt sĩ.